

A Bányamúzeum után a megyei múzeum is Salgótarjánhoz kerülhet

Mint arról már korábban beszámoltunk, jövő héttől Salgótarján város tulajdonosként működtetheti a korábban megyei fenntartású Nógrádi Történeti Múzeum Bányászati Kiállítóhelyét, közismertebb nevén a Bányamúzeumot. Egy április eleji kormányhatározat alapján a jelenleg állami tulajdonban és fenntartásban lévő megyei könyvtárak és megyei múzeumok is a megyeszékhelyhez kerülnek. A változásokról az érintett országgyűlési képviselőt, Székyné dr. Sztrémi Melindát, Salgótarján polgármesterét kérdeztük.

- A bányászmuúlt kulturális hagyatékát ma mintha minden eddiginél fontosabbnak tartaná Salgótarján. Dalárdák, zenekarok fellépései, a hagyománnyá váló fesztivál szervezése is mintha ezt jelezné.

- Mint ahogy váraink, a Salgótarján történelmét alakító középkori települések, a XIX. században indult iparvállalatok, vagy a százötven éves bányászmuúlt olyan hagyományokat alapoz meg, amelyek nem csupán az itt élők önazonossága szempontjából fontosak, de ezekre már turisztikai fejlesztéseket is alapozhatunk.

A Földalatti Bányamúzeum és annak felszíni objektumai is ezt az értéket testesítik meg. Ezért is kezdeményeztük Salgótarján város tulajdonába kerülését. Erre a nemzetközileg is ismert idegenforgalmi attrakcióra szeretnénk felfűzni az összes többi bányászati és ipartörténeti attrakciót. Azokat, melyeket elődeink hoztak létre, s azokat, amelyeket most, vagy a közeljövőben valósítunk meg. Ilyen a „Bánya a lábunk alatt” bemutatóhely, a Bányaréms Fesztivál, vagy a bányász-túraútvonal létrehozása is.

Idén április 27-én írtuk alá azt a megállapodást, amelynek értelmében a Nógrád Megyei Önkormányzat fenntartásában lévő Bányamúzeumot - a hozzá tartozó ingatlanokkal és vagyontárgyakkal - Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata térítésmentesen átveszi. A Közép-Európában egyedülálló, kiemelkedő kulturális értéket képviselő bányászati kiállítóhelyen 2012. május 15-től már a Salgótarjáni Közművelődési Nonprofit Kft. feladata lesz a működtetés szakmai-, személyi- és tárgyi feltételeinek biztosítása.

- Salgótarján akár meg is elégedhetne egy ilyen ipartörténeti hagyatékna a gondozásával. A kormány szándéka azonban új kihívás elé állítja az önkormányzatokat.

- A kulturális kormányzat már 2011 végén is tisztában volt azzal, hogy a konszolidáció több lépcsőben történik, és hosszú távon a megyéktől átvett intézmények többsége nem marad az államnál. A 1094 /2012.(IV.3.) sz. kormányhatározatban foglaltak szerint, többek között, a jelenleg állami tulajdonban és fenntartásban lévő megyei könyvtárak és megyei múzeumok a megyeszékhely megyei jogú városok fenntartásába kerülnek. A jelenlegi megyei múzeumi szervezet tagintézményeit pedig elsődlegesen a területi elhelyezkedésük szerint illetékes települési önkormányzatoknak kell fenntartaniuk. Tehát a konszolidáció második ütemében lehetőség van arra, hogy kiemelve a könyvtári és múzeumi feladatokat, sajátosságaikat figyelembe véve, a kormány határozza meg az optimális intézményfenntartót. S arra is, hogy az ország teherbíró képességét szem előtt tartva döntsön a települési önkormányzatok kötelező és önként vállalt feladatainak köréről. A kormány álláspontja szerint a következő években az önkormányzat az állami feladatellátásához járó támogatáshoz a feladatalapú finanszírozással társul, ami Salgótarjánt is segíti abban, hogy a város átvegye a megyei múzeum és a megyei könyvtár feladatait. Ez persze részünkről anyagi áldozatvállalást jelent, de állami segítséggel föl vállaljuk ezen intézmények működtetését. Önkormányzatunk eddig is jelentős mértékben támogatta és támogatja, önként vállalt feladatként, a Balassi Bálint Megyei

Könyvtár és Közművelődési Intézet működését és a Nógrádi Történeti Múzeum rendezvényeit, kulturaközvetítő tevékenységét. Úgy vélem, hogy ezzel nem csupán a városunkat tesszük élhetőbbé, szebbé, barátságosabbá és a jövő számára fontos tudást tartunk meg, hanem segíthetjük stabilizálni helyzetüket is. Ezek az intézmények, szűken vett szakmai feladataikon túl, fontos szerepet játszanak a városi közművelődési életben.

- A salgótarjáni Nógrádi Történeti Múzeum, mint a megyei múzeumi szervezet vezető intézménye, kiemelkedő tevékenységet végez.

- A Nógrád Megyei Önkormányzat Közgyűlése már tavaly áprilisban tárgyalta a megyei múzeumi szervezet átszervezéséről. Az előterjesztés kapcsán készült hatástanulmány megállapította, hogy szakmai, pénzügyi okok miatt a salgótarjáni Nógrádi Történeti Múzeum felel meg leginkább a megyei múzeum kritériumainak. A múzeumok közül ez az intézmény rendelkezik a legnagyobb, 368.111 darabot számláló műtárgyállománnyal, s az ehhez szükséges raktárkapacitással. Itt található a legtöbb szakág: a történeti muzeológia, régészet, néprajz, művészet, numizmatika, ipar- és technikatörténet körébe tartozó műtárgyakkal. Szakalkalmazotti létszámát tekintve is ez a legnagyobb múzeum, ahol tavaly húsz kiállítást láthattak az érdeklődők, amelyből 12 saját rendezésű volt. A salgótarjáni múzeum immáron második éve rekordszámú fizető látogatót könyvelhetett el. A szakmai elismerés és bizalom jeleként országos jelentőségű vándorkiállítások első vidéki állomása volt 2009-ben a Capa-kiállítás, 2010-ben pedig „A lehetőségek országa” kiállítás kapcsán.

Az elmúlt évben négy kiadványt jelentettek meg, négy konferenciát és számos, sikeres előadást, rendezvényt szerveztek, 2009-ben pedig az Év Múzeuma pályázaton szakmai elismerést kapott a Nógrádi Történeti Múzeum. Mindezen mutatók meghaladják a Nógrád Megyei Múzeumi Szervezet más tagintézményeiben mérteket, s adott esetben többszörösét mutatják a megyében működő múzeumokénak. Néhány hónapja zárult itt egy 38 millió Ft-os TÁMOP pályázat, s most fejeződött be egy 2 milliárd forintos projekt előkészítése a múzeum megújítására. Sikeres ÉMOP-pályázat esetén ez az intézmény lesz a térség XXI. századi múzeuma.

- A múzeumok az érintett területek helytörténetéhez is hozzájárulnak. Érvényes-e ez a nógrádi megyeszékhelyen is?

- „Salgótarján 90 éve város” emlékévként során örömmel támogattuk a „A város előtt...” című múzeumi konferenciakötet kiadását, „A város születése” című helytörténeti kiállítást, a Nógrádi Digitális Múzeum immár negyedik DVD-ROM-jának megjelenését, amely a várossá válásunk első lépéseinek kordokumentumait mutatja be. A Nógrádi Történeti Múzeummal összefogva kiadjuk dr. Förster Kálmánnak, a város első polgármesterének emlékirataiból készült könyvet is, mint a várostörténet szempontjából hiánypótló művet. A nehéz gazdasági időszak ellenére, úgy vélem, hogy ha egy város valóban város szeretne lenni, akkor a kultúrára, mint úgynevezett nem-kötelező önkormányzati feladatra is fordítani kell.

- Mi indokolja, hogy Salgótarján további múzeumfenntartói feladatokra is vállalkozik?

A kormány szándéka szerint a megyei múzeumok a megyeszékhely városok fenntartásába kerülnek, ezáltal a jelenleginél erősebben kötődhetnek működésük székhelyének önkormányzatához és a helyi társadalomhoz. Azt gondolom, hogy az egységes országos szabályozástól való eltérés Nógrád megye esetében nem indokolt. Salgótarján eddigi, a kultúrát és a kulturális intézményeket támogató tevékenységével rászolgált arra a bizalomra, amely a továbbiakban alkalmassá teszi a megyei minősítésű múzeum működtetésére. Salgótarján Megyei Jogú Város

Önkormányzata felelősséget érez a településünkön található Nógrádi Történeti Múzeum, mint megyei múzeum fennmaradásáért és fenntartásáért. S mindent megtesz, hogy a kulturális javakat elérhetővé és megismerhetővé tegye mindenki számára.